

การวิเคราะห์และการตีความบทเพลง ลาเอสพิเรอลเอเทน่า

ประพันธ์โดย ลีโอ บราวเวอร์

**The Analysis and the Interpretation of La Espiral Eterna which
Composed by Leo Brouwer**ปณิธาน พันธุ์พวง*¹

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการวิเคราะห์และตีความดนตรีเสียงท่าย ซึ่งเป็นบทเพลงสมัยใหม่ในกลุ่มดนตรีแอ็กเพอริเมนทอล บทเพลงลาเอสพิเรอลเอเทน่า ประพันธ์โดย ลีโอ บราวเวอร์ จุดประสงค์ในการศึกษา 1) ศึกษาลักษณะของดนตรีเสียงท่าย 2) สังคัตลักษณ์และการวิเคราะห์บทเพลง 3) แนวทางการบรรเลง พบว่า 1) ลักษณะของดนตรีเสียงท่าย เป็นบทเพลงที่ไม่สามารถคาดเดาได้ โดยผู้ประพันธ์กำหนด 2 เงื่อนไข คือ 1) ผู้บรรเลงต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข และ 2) เงื่อนไขที่ให้อิสระแก่ผู้บรรเลง 2) สังคัตลักษณ์ของบทเพลงเป็นแบบสัตตอนทุกตอนมีความเชื่อมโยงกัน การวิเคราะห์บทเพลงพบว่าผู้ประพันธ์ใช้กลุ่มโน้ตโครมาติกและบันทิกโน้ตด้วยรูปแบบใหม่ เช่น การใช้กราฟ การใช้อัตราจังหวะแบบไม่มีสมมาตร 3) แนวทางการบรรเลงใช้วิธีการอิมโพรไวส์ด้วยแนวคิดที่ให้ความสำคัญต่อเสียงทุกเสียงโดยการสร้างเสียงที่แปลกใหม่ เช่น การใช้เล็บวางบนสายแทนการกดด้วยปลายนิ้ว การใช้สองมือกระแทกฟิงเกอร์บอร์ด การดึงสายเพื่อให้กระทบฟิงเกอร์บอร์ด การสร้างเสียงรบกวนต่างๆ ดังนั้นการอิมโพรไวส์จะต้องใช้โครงสร้างประโยคเดิม และภายในแต่ละตอนจะมีโครงสร้างที่คล้ายกันเพื่อสร้างเอกภาพให้กับบทเพลง

คำสำคัญ: วิเคราะห์, ตีความบทเพลง, ดนตรีสมัยใหม่, ดนตรีเสียงท่าย

* Corresponding author, email: panitan310731@gmail.com

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรดุริยางค์สากล ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Abstract

This article deals with the analysis and the interpreting of chance music which in the contemporary music in the experimental music group. *La Espiral Eterna* was composed by Leo Brouwer. The objectives of this study were 1) To study in the characteristic of the chance music 2) To study the form and analysis of the piece 3) The guideline for playing. The findings were 1) the characteristic of chance music was unpredictable which the composer would determine 2 the conditions were 1) the player must be followed that condition and 2) the condition was got the free idea of player 2) The form of *La Espiral Eterna* has 4 movements and all the movements were connected to each other. The analysis of *La Espiral Eterna* found the composer used chromatic note groups and the new record notations such as a graph, asymmetry and other. were used. 3) The guideline for playing was used the improvisation by the idea that every sounds was important even the new creative peculiar sound such as using the nail on the string instead of pressing with the fingertips, using two hands attract the fingerboard, pulling the string percussing to the fingerboard and made a noise sound. So the improvisation must be using the structure original sentence and inside of the every movements had the similar structure for the unity of *La Espiral Eterna*.

Keywords: Analysis, Interpretation, Contemporary Music, Chance Music

บทนำ

บทเพลงคลาสสิกมีมิติความงามทาง “สุนทรียศาสตร์” ด้วยความประณีต ละเมียดละไม ท่วงทำนองและการประสานเสียงที่งดงามตามแบบแผนของบทเพลงคลาสสิก ซึ่งประพันธ์ขึ้นอย่างมีหลักการและเหตุผล รวมทั้งจินตนาการของผู้ประพันธ์ที่สามารถอธิบายทางทฤษฎีได้ ดังนั้นจึงควรศึกษาแบบแผนการประพันธ์เพื่อเข้าใจบทเพลงอย่างลึกซึ้ง

เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 20 เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็วทำให้ความเจริญกระจายไปทั่วโลก ส่งผลให้นักประพันธ์เพลงพยายามหาทฤษฎีดนตรีแนวใหม่เพื่อสร้างความแตกต่างจากการประพันธ์บทเพลงคลาสสิกตามเดิม² การประพันธ์ดนตรีสมัยใหม่จึงมีแนวทางที่หลากหลาย โดยเฉพาะบทประพันธ์ต้นศตวรรษที่ 20 เกิดการประพันธ์ดนตรีด้วยทฤษฎีไร้กฎแฉเสียง (Atonal) และเป็นแนวทางการพัฒนาดนตรีต่อมา นักประพันธ์ที่มีผลงานโดดเด่น เช่น อาร์โนลด์ เชินแบร์ก (Arnold Schoenberg) และอันโทน เวเบอร์น (Anton Webern) เป็นต้น การประสานเสียงที่ต่างจากดนตรีโทนาล กล่าวคือ ไม่มีการปฏิบัติตามแบบสามัญที่นักประพันธ์เพลงทุกคนจะใช้เหมือนกัน อนึ่ง ในดนตรีเพื่อศิลปะของศตวรรษที่ 20 นักประพันธ์เพลงอาจจะไม่ใช้การดำเนินของการประสานเสียงในการกำหนดทิศทางของบทเพลงก็ได้ บางคนอาจหันไปใช้วิธีการอื่น หรือใช้ควบคู่กันก็ได้ทิศทางของบทเพลงอาจกระทำได้จากมิติอื่น ๆ ของดนตรี เช่น ลีลาจังหวะ พื้นผิว หรือทั้งสองอย่าง³ ดังนั้น การประพันธ์บทเพลงสมัยใหม่จึงอยู่บนพื้นฐานความคิดที่พยายามหลีกเลี่ยงขนบการประพันธ์ตามแบบแผนเดิม ทำให้บทเพลงสมัยใหม่มีความแตกต่าง บางบทเพลงใช้แนวคิดที่แปลกใหม่ เช่น ความฉาบฉวย หยาดกร้าน ความไร้คุณค่า ความวุ่นวาย ความตาย ความงามของดนตรีสมัยใหม่อาจไม่เป็นเช่นความงามตามบทเพลงคลาสสิกตามที่เคยเป็นมา จึงต้องมองบทเพลงเหล่านี้ในมุมมองด้านความคิดสร้างสรรค์เพราะเป็นการประพันธ์ตามแนวทางแบบศิลปะบริสุทธิ์ (Pure art)

บทเพลงสมัยใหม่ประเภทเอ็กเพอริเมนทอล (Experimental music) หมายถึง ดนตรีแนวทดลอง รวมถึงดนตรีเสียงหาย (Chance music) ดนตรีเอเลียมโทรี (Aleatory music) และดนตรีอินดีเทอร์มิเนซี (Indeterminacy music) ซึ่งทั้งหมดมีความหมายเดียวกัน⁴ ในช่วงปี ค.ศ.1970 จอห์น เคจ (John Cage) มีแนวปรัชญา คือ เสียงทุกเสียงคือเสียงดนตรี เพื่อต้องการให้ผู้คนทั่วไปสามารถเข้าถึงบทเพลงได้มากยิ่งขึ้น⁵ และได้นำแนวคิดทฤษฎีการประพันธ์เพลงที่มีความแตกต่างกับการประพันธ์เพลงของชาวยุโรปเพื่อให้เป็นลักษณะเฉพาะตนขึ้น โดยคำนึงถึงอิสระในการบรรเลงแต่มีเงื่อนไขที่ผู้ประพันธ์ได้กำหนดไว้ในบทเพลงที่ผู้บรรเลงต้องปฏิบัติตาม

สำหรับบทความนี้ผู้เขียนใช้คำว่า ดนตรีเสียงหายซึ่งหมายถึงดนตรีที่ดำเนินไปตามเงื่อนไขของการเสียงหายรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ภายในบทเพลงแต่ละตอนกำหนดเงื่อนไขที่ผู้บรรเลงต้อง

² ไชแสง ศุขะวัฒนะ, *สังคีตนิยม ว่าด้วยดนตรีตะวันตก*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554), 159.

³ ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร, *การประพันธ์เพลงร่วมสมัย* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552), 88.

⁴ เรื่องเดียวกัน, 142.

⁵ อติภาพ ภัทรเดชไพศาล, *เสียงของอิสรภาพ John Cage กับ Experimental Music* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ Blacklist, 2557), 93.

ปฏิบัติตามและบางส่วนเปิดโอกาสให้ผู้บรรเลงได้แสดงความคิด จินตนาการ ผู้ประพันธ์กำหนดจุดประสงค์หลักเพื่อให้บทเพลงมีความชัดเจน ทำให้สิ่งที่จะเกิดขึ้นภายในบทเพลงไม่สามารถคาดเดาได้ล่วงหน้า ดนตรีเสียงท่ายที่ประพันธ์สำหรับกีตาร์คลาสสิกมีเพียงไม่กี่บทเพลง การวิเคราะห์บทเพลงจึงมีความยากและท้าทาย เนื่องจากใช้แนวคิดใหม่ในการบันทึกโน้ต และใช้สัญลักษณ์รูปแบบใหม่สำหรับสื่อความหมาย อีกทั้งต้องตีความให้เกิดความสมดุลโดยใช้เหตุผลที่เหมาะสมสำหรับการอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้น

การวิเคราะห์บทเพลง *ลาเอสพิเรอลเอเทน่า (La Espiral Eterna)* ประพันธ์เมื่อปี ค.ศ. 1971 โดย ลีโอ บราวเวอร์ (Leo Brouwer) เป็นการนำเสนอตามมุมมอง และความคิดของผู้เขียนเพื่อทำความเข้าใจดนตรีสมัยใหม่ให้มากยิ่งขึ้น ในประเด็นดังนี้

1. ลักษณะดนตรีเสียงท่าย
2. สังคิตลักษณ์และการวิเคราะห์บทเพลง
3. แนวทางการบรรเลง

1. ลักษณะดนตรีเสียงท่าย

ลาเอสพิเรอลเอเทน่า หมายความว่า เกลียวที่หมุนไม่สิ้นสุด ตามแนวคิดของผู้เขียนเนื้อหาภายในบทเพลงมีลักษณะคล้ายกับการสะกดจิต การประสานเสียงใช้กลุ่มโน้ตโครมาติก กลุ่มเดิมซ้ำๆ ทำให้เกิดความรู้สึกหมุนวน ทุกตอนมีความสัมพันธ์กันและนำวัตถุเดิมกลับมาใช้เสมอ เนื้อดนตรี (Texture) ทุกตอนลักษณะคล้ายกันคือ เริ่มจากเนื้อดนตรีที่บางและส่วนท้ายหนาขึ้น การจบตอนหรือส่วนที่สำคัญใช้วิธีเคลื่อนโน้ตไปอยู่โน้ตเดียวกัน (Unison) นำเทคนิคการประพันธ์แบบดนตรีสมัยใหม่มาใช้ เพื่อสร้างสีสัน เช่น การบันทึกโดยใช้กราฟ การบันทึกโน้ตในกรอบสี่เหลี่ยม การรวมโน้ตที่ไม่สามารถนับจังหวะได้ บทเพลงแบ่งเป็นสี่ตอน แต่ละตอนมีความพิเศษแตกต่างกัน แต่ยังคงความเป็นเอกภาพเดียวกันไว้

2. สังคิตลักษณ์และการวิเคราะห์บทเพลง *ลาเอสพิเรอลเอเทน่า*

บทเพลง*ลาเอสพิเรอลเอเทน่า*มีโครงสร้าง ประกอบด้วยสี่ตอน แต่ละตอนมีอักษร A B C D กำกับไว้

A	B	C	D	
บันทึกโน้ต ภายในกรอบ สีเหลี่ยม	เพิ่มแนวเสียงอีกหนึ่ง แนวใช้กราฟในช่วงท้าย	ใช้เทคนิคสองมือตีลงบน สายโดยการอิมโพรไวส์	อิมโพรไวส์ ตามโน้ตที่ กำหนดให้	Coda

ตอน A บันทึกโน้ตไว้ในกรอบสีเหลี่ยมทั้งหมด 24 กรอบ ผู้บรรเลงต้องใช้กลุ่มโน้ตตามที่กำหนดมา ความเข้มเสียงเปิดโอกาสให้ผู้บรรเลงเป็นผู้กำหนด แต่ละกรอบประกอบด้วยกลุ่มโน้ตที่มีวลีสั้น ๆ (Motif) เป็นโน้ตโครมาติกวางสลับกัน เช่น D E D# จำนวนโน้ตในแต่ละกรอบไม่เท่ากัน ซึ่งผู้บรรเลงต้องบรรเลงซ้ำ (Repetition) แต่ละกรอบโดยที่จำนวนรอบขึ้นอยู่กับผู้บรรเลง

ตัวอย่างที่ 1 ลักษณะการบันทึกโน้ตส่วนหนึ่งจากตอนหนึ่ง

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

จากตัวอย่างที่ 1 การประพันธ์โดยใช้เทคนิคการซ้ำ เป็นเทคนิคการประพันธ์เพลงมาตั้งแต่ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ ดนตรีสมัยใหม่ยังมักจะใช้เทคนิคนี้ โดยใช้การจัดวางด้วยรูปแบบใหม่ การซ้ำเป็นเทคนิคพื้นฐาน การซ้ำช่วยย้ำความคิดโดยเฉพาะความคิดสำคัญ ช่วยเตือนความจำ ช่วยยึด

ความยาว และช่วยผนวกความคิดทั้งหลายให้รวมอยู่ในกรอบที่เหมาะสม⁶ เครื่องหมายวิบราโตใช้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการซำรอบ หากเครื่องหมายยาวควรซำจำนวนรอบมากกว่าเครื่องหมายสั้น

การสร้างทำนองเพลง บทเพลงลาเอสพิเรอลเอเทนาใช้กลุ่มโน้ตโครมาติกในการสร้างทำนองโดยวิธีวางโน้ตวางสลับกัน เช่น D E D# เพื่อสร้างเสียงที่ไม่กลมกลืน (Dissonant) การสร้างทำนองใหม่สร้างโดยใช้โน้ตกลุ่มเดิมและเพิ่มโน้ตใหม่เข้าไปทำให้ได้ทำนองกลุ่มใหม่ บางตอนที่กลุ่มโน้ตโครมาติกทำหน้าที่เป็นแนวประสานจะใช้ทำนองที่ช่วงเสียงห่างกันมาก การเขียนทำนองถือว่าเอกภาพมีความสำคัญมาก บางครั้งอาจเกิดจากโมทีฟหลัก แต่มีบ่อยครั้งที่เอกภาพของทำนองจะเกิดจากความใกล้ชิดกันด้วยคุณสมบัติต่าง ๆ⁷

ตัวอย่างที่ 2 การสร้างทำนอง

The image displays a musical score illustrating the development of a melody. The top staff, labeled 'ทำนองหลัก' (Main Melody), contains measures 1 through 4. Measure 1 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody consists of eighth notes: D4, E4, D#4, and E4. Measure 2 continues with F#4, G4, A4, and B4. Measure 3 has C5, B4, A4, and G4. Measure 4 has F#4, E4, D#4, and C5. The bottom staff, labeled 'พัฒนาจากทำนองหลัก' (Development from Main Melody), contains measures 5 through 8. Measure 5 starts with a new key signature of two sharps (F# and C#) and continues the melody with D5, E5, D#5, and C5. Measure 6 has B4, A4, G4, and F#4. Measure 7 has E4, D#4, C5, and B4. Measure 8 has A4, G4, F#4, and E4. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings like 'mp' (mezzo-piano) and 'vibrato sempre'.

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

จากตัวอย่างที่ 2 การสร้างทำนองใช้การพัฒนาจากโน้ตหลัก โดยเพิ่มโน้ตซึ่งกรอบที่ 1 และ 2 มีโน้ตหลัก คือ D E D# เพิ่มโน้ตใหม่ในกรอบที่ 2 คือ โน้ต F

กรอบที่ 3 และ 4 (กรอบที่ 3 ใช้โน้ตกลุ่มเดียวกับกรอบที่ 1) ส่วนกรอบที่ 4 เพิ่มโน้ตใหม่ คือ โน้ต C#

⁶ ณัชชา พันธุ์เจริญ, *สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์*, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: เกศกะรัต 2553), 93.

⁷ ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร, 108.

กรอบที่ 5 เป็นการผสมของกรอบที่ 3 และ 4 โดยเอาโน้ตของทั้งสองกรอบมารวมกันได้โน้ต C# E D# D E D# เห็นได้ว่าทำนองทั้ง 5 กรอบสร้างจากกลุ่มโน้ต D E D# และเพิ่มโน้ตเข้าไปจะได้กลุ่มโน้ตที่เป็นทำนองใหม่ การสร้างทำนองเพลงของบทเพลงลาเอสพีเรออลเอเทนาส่วนมากจะใช้วิธีการเช่นนี้

ตัวอย่างที่ 3 กรอบที่บันทึกโน้ตมากที่สุด และกรอบที่โน้ตเคลื่อนที่ไปเสียงเดียว

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

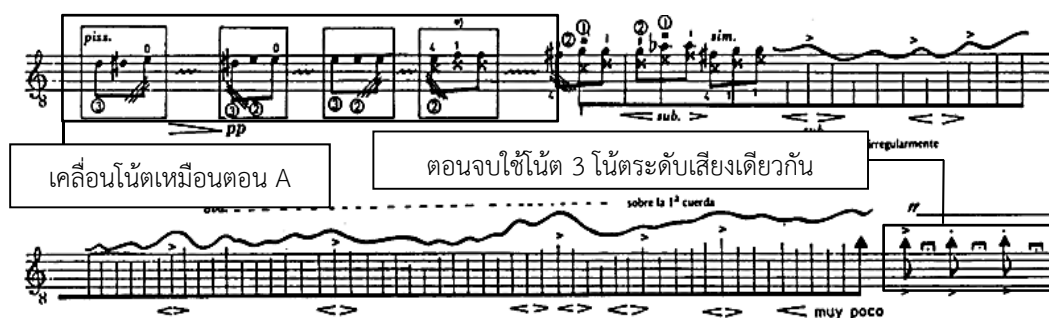
จากตัวอย่างที่ 3 การบันทึกโน้ตที่มีจำนวนมากที่สุด 13 โน้ตในช่วงทำย และโน้ต 3 กรอบสุดท้ายมีการเคลื่อนโน้ตไปรวมอยู่โน้ตเสียงเดียวกัน เริ่มจากกรอบที่ 22 A B Bb ตามด้วยกรอบที่ 23 A# B B จบด้วยกรอบสุดท้าย B B B ช่วงทำยกำหนดให้จบได้สองแบบ คือ เพิ่มความดังขึ้นหรือ เบาลง เมื่อจบตอนมีเครื่องหมายหยุดเสียงใช้ตัวอักษรย่อ G.P. (Grand Pause) กำหนดไว้เพื่อให้พักยาวก่อนเริ่มตอนต่อไป

ตัวอย่างที่ 4 โน้ตสถาพบน คือ แนวบรรเลงร่วม โน้ตสถาพล่าง คือ แนวทำนอง

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

ตอน B จากตัวอย่างที่ 4 นำวัตถุดิบจากตอนแรกมาใช้โดยปรับให้ต่างไป ตอน B ไม่ได้บันทึกโน้ตในกรอบ และกลุ่มโน้ตโครมาติกทำหน้าที่เป็นแนวบรรเลงร่วม จุดเด่นของตอนนี้ คือ เปิดโอกาสให้ผู้บรรเลงกำหนดความเร็วได้เอง แต่ภายในกลุ่มโน้ตต้องมีการเคลื่อนที่ของจังหวะที่แตกต่างกัน และกลุ่มโน้ตโครมาติกยังคงใช้วิธีบรรเลงซ้ำเช่นเดิม บันทึกโน้ตสองสตาฟ (Staff) ประกอบด้วยแนวทำนองและแนวบรรเลงร่วมกำหนดไว้เป็นชุด โน้ตสตาฟบน คือ แนวบรรเลงร่วม โน้ตสตาฟล่าง คือ แนวทำนอง

ตัวอย่างที่ 5 การบันทึกโดยใช้กราฟ

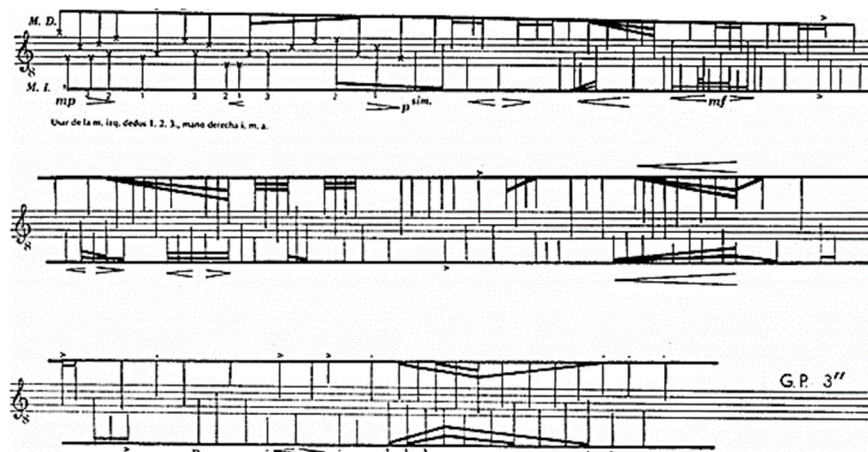

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

ช่วงท้ายของตอน B จากตัวอย่างที่ 5 โน้ตเคลื่อนที่ไปเสียงเดียวกันเหมือนกับตอน A การบันทึกในโน้ตกรอบสี่เหลี่ยมนำกลับมาใช้อีกครั้ง โน้ต E เป็นจุดหมายที่โน้ตทั้งหมดเคลื่อนไปหากรอบแรกเริ่มจาก D D# E ตามด้วยกรอบที่สอง D# E E กรอบต่อมาขยับมารวมเป็นโน้ต E ทั้งสามโน้ตกลุ่มนี้ทำหน้าที่เป็นช่วงเชื่อมเพื่อเข้าสู่ส่วนใหม่ที่บันทึกโน้ตโดยใช้กราฟ เปิดโอกาสให้ผู้บรรเลงสามารถอิมโพรไวส์ (Improvise) ท้ายตอนผู้ประพันธ์ได้กำหนดโน้ตสามโน้ตในระดับเสียงเดียวกัน ซึ่งใช้สัญลักษณ์สามเหลี่ยมเพื่อให้ผู้บรรเลงเลือกระดับเสียงตามที่ต้องการ และควรใช้เสียงฮาร์โมนิกส์ (Harmonics) ในระดับเสียงที่สูง การจบโดยซ้ำโน้ตเสียงเดียวกันเป็นการแสดงถึงความเป็นเอกภาพของทุกตอนที่โครงสร้างสามารถอ้างอิงกันได้

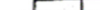
ตอน C จากตัวอย่างที่ 6 ใช้การอิมโพรไวส์ทั้งหมด การบันทึกโน้ตเพื่อเป็นแนวทางในการบรรเลง ตำแหน่งที่บันทึกโน้ตใช้สัญลักษณ์ X หมายถึง ให้สร้างเสียงรบกวน (Noise) การรวมจังหวะไม่สามารถนับได้ ผู้บรรเลงต้องจินตนาการเพื่อสื่อสารข้อความบางอย่าง เป็นการแสดงความคิดสร้างสรรค์ของผู้บรรเลงว่าสามารถสื่อข้อความได้น่าสนใจและตรงตามบทเพลงมากแค่ไหน

ตัวอย่างที่ 6 การบันทึกโน้ตที่ให้อิสระกับผู้บรรเลง

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

อัตราจังหวะของบทเพลง*ลาเอสพิเรอลเอเทน่า*เรียกว่าอัตราจังหวะแบบไม่สมมาตร (Asymmetrical) การรวมโน้ตรูปแบบใหม่ อัตราจังหวะเหล่านี้ได้แก่การจัดการกลุ่มจังหวะออกเป็น กลุ่มละห้าจังหวะหลัก เจ็ดจังหวะหลัก และสิบเอ็ดจังหวะหลัก⁸ เป็นต้น บทเพลง*ลาเอสพิเรอลเอ-เทน่า*ถือว่าเป็นอัตราจังหวะแบบไม่สมมาตรอย่างสมบูรณ์ การบันทึกจังหวะทั้งหมดเป็นเพียง แนวทาง ซึ่งลักษณะของจังหวะที่บันทึกไม่สามารถทำตามได้ ผู้ประพันธ์ต้องการให้การบรรเลงแต่ละ ครั้งเกิดความแตกต่างและไม่สามารถคาดเดาได้ ผู้บรรเลงใช้จังหวะที่บันทึกเป็นแนวทาง เช่น

- 1) คือ บรรเลงจังหวะเร็วแล้วลดความเร็ว
- 2) คือ บรรเลงช้าแล้วเพิ่มความเร็วขึ้น

⁸ เรื่องเดียวกัน, 127.

ตัวอย่างที่ 7 บันทึกลงโน้ตเป็นแนวทางการอิมโพรไวส์

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

ตอน D จากตัวอย่างที่ 7 ผู้ประพันธ์กำหนดโน้ตไว้สองกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางสำหรับอิมโพรไวส์ โน้ตกรอแรกนำมาใช้เป็นแนวบรรเลงร่วม เพิ่มแนวทำนองหลังจากบรรเลงโน้ตกลุ่มแรกประมาณ 15 วินาที โน้ตกลุ่มแรกประกอบด้วยโน้ตโครมาติกสามโน้ต F# G Ab เป็นแนวบรรเลงร่วมแทรกแนวทำนองสตาฟล่างเข้าไป ทำนองมีโน้ต C# F Bb D A B บันทึกจังหวะเพื่อให้บรรเลงจังหวะกระตุก ตามที่ผู้ประพันธ์ได้บันทึกไว้จะเห็นว่ากรรมนโน้ตแสดงถึงจังหวะที่กระตุกใช้เสียงสั้นยาวสลับกัน กำหนดค่าอัตราจังหวะไว้ที่ 60 ถึง 72 เป็นช่วงเดียวที่มีการกำหนดอัตราจังหวะ

ตัวอย่างที่ 8 ท่อนสุดท้ายของตอน D เป็นส่วนเดียวที่ต้องบรรเลงตามที่คุณประพันธ์กำหนดไว้ ลักษณะคล้ายอาร์เปจโจ (Arpeggio) แต่มีความแตกต่าง คือ จัดวางโน้ตตามเอกลักษณ์ของบทเพลงสมัยใหม่ และใช้ระดับเสียงที่สูงมาก มีคำศัพท์กำหนดให้เล่นเร็วที่สุดเท่าที่สามารถทำได้ ส่วนทำนองเปรียบได้กับการสรุปเรื่องราวทั้งหมด จบด้วยโน้ต E ซ้ำกันหกโน้ต ซึ่งเมื่อจบแต่ละตอนมักจะใช้การซ้ำโน้ตตัวเดิม

ตัวอย่างที่ 8 กลุ่มอาร์เปจ และการซ้ำโน้ตเดิม

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

ตัวอย่างที่ 9 โน้ตจบกำหนดให้ผู้บรรเลงสลับนิ้วมือขวา

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

จากตัวอย่างที่ 9 เป็นส่วนขยายตอนจบคล้ายกับโคดา ใช้กลุ่มโน้ตโครมาติกคล้ายกับตอน A เมื่อจบโน้ตแต่ละกลุ่มจะพักแล้วจึงเริ่มกลุ่มใหม่ กลุ่มสุดท้ายประกอบด้วยโน้ต C# D มีเครื่องหมายประจำนิ้วมือขวาแสดงให้ผู้บรรเลงสลับนิ้วได้ตามต้องการเพื่อเสียงที่เกิดขึ้นไม่สามารถคาดเดาได้

3. แนวทางการบรรเลง

โน้ตที่ผู้ประพันธ์บันทึกไว้ใช้เป็นแนวทางเท่านั้น ผู้เขียนมีแนวทางการบรรเลงโดยแบ่งเป็นสองส่วน คือ 1. บรรเลงตามแนวทางที่ผู้ประพันธ์กำหนด 2. ผู้บรรเลงสร้างสรรค์เอง

1. บรรเลงตามแนวทางที่ผู้ประพันธ์กำหนด ผู้ประพันธ์กำหนดโน้ตที่ต้องบรรเลงตาม แต่เปิดโอกาสให้กำหนดความสั้นยาวของประโยคหรือ ระดับความดังเบาได้เอง เช่น

ตัวอย่างที่ 10 ช่วงจบตอน A

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

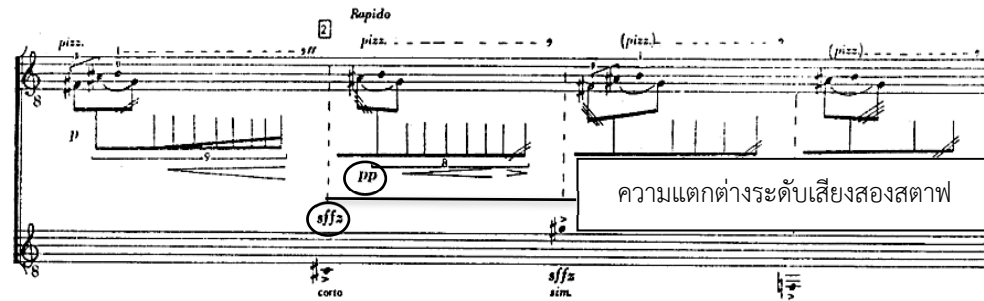
ตัวอย่างที่ 11 เข้าตอน B

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

จากตัวอย่างที่ 10 - 11 ช่วงจบตอนหนึ่งสามารถเลือกจบได้สองแบบ และหยุดพักที่เว้นระยะนาน ผู้เขียนเลือกจบท่อนโดยการบรรเลงให้เสียงเบาลงจนไม่ได้ยินเสียง แต่ผู้เขียนไม่หยุดพักยาวตามที่ผู้ประพันธ์กำหนด เนื่องจากต้องการให้อารมณ์ต่อเนื่อง เมื่อเข้าท่อนต่อไปผู้เขียนใช้วิธีการดึงสายห้าโน้ต Eb ให้กระทบฟิงเกอร์บอร์ด ด้วยระดับเสียงที่ดังมาก เพื่อสร้างความประหลาดใจให้แก่ผู้ฟัง ซึ่งได้ผลดีมาก

การใช้ระดับเสียงดังเบา ผู้เขียนมีความคิดว่าเป็นการสร้างความน่าสนใจให้กับบทเพลงมาก เพราะการใช้ระดับเสียงมีความแตกต่างกันมาก ผู้เขียนทำตามแนวทางที่ผู้ประพันธ์กำหนดไว้ ซึ่งพยายามบรรเลงให้มีระดับเสียงที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

ตัวอย่างที่ 12 การใช้ระดับความดังเบา

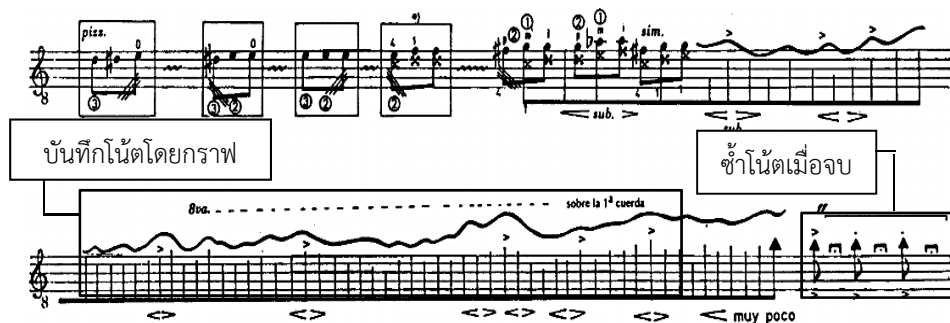

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

จากตัวอย่างที่ 12 โน้ต C# สต๊าฟล่างผู้เขียนบรรเลงระดับเสียงที่ดังมาก ส่วนโน้ตสต๊าฟบนผู้เขียนพยายามบรรเลงให้เบาแต่ผู้ฟังต้องสามารถได้ยินโน้ตที่บรรเลง

2. ผู้บรรเลงสร้างสรรค์เอง เป็นการอิมโพรไวส์ผู้เขียนพยายามเชื่อมโยงความคิดของผู้เขียนกับแนวทางของผู้ประพันธ์ เช่น ท้ายตอนสองผู้ประพันธ์บันทึกโน้ตโดยใช้กราฟ

ตัวอย่างที่ 13 วิธีการบรรเลงช่วงที่บันทึกโดยกราฟ

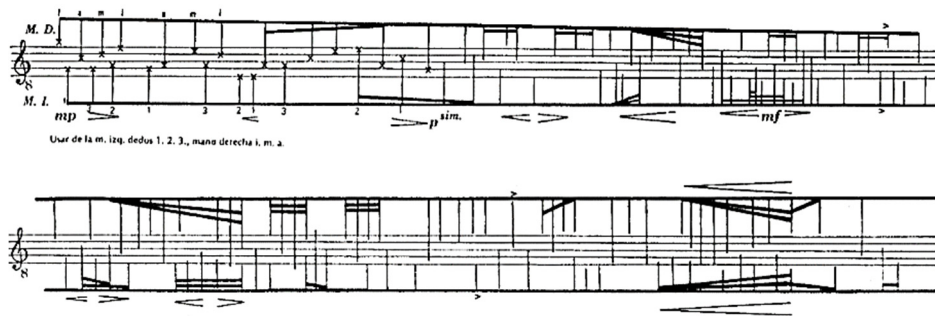

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

จากตัวอย่างที่ 13 ผู้เขียนใช้วิธีการบรรเลงโดยใช้ปลายนิ้วมือซ้ายวางบนสายเบอา ๆ โดยไม่ให้สายสัมผัสกับฟิงเกอร์บอร์ด เลือกใช้น้ตสองโน้ตที่เป็นคู่ M7 เพื่อให้ได้เสียงโครมาติก โดยอิงจากการประพันธ์ที่ใช้น้ตโครมาติกเป็นส่วนมาก ผู้เขียนขยับน้ตขึ้นลงโดยคำนึงถึงการสร้างระดับเสียงที่เป็นโครมาติก เมื่อขยับมือซ้ายจนเกินบาร์ที่ 12 ผู้เขียนบรรเลงน้ตด้วยน้ตเดียว ใช้บริเวณปลายเล็บกดเพื่อสร้างโทนเสียงที่แปลกใหม่ ใช้จังหวะบนพื้นฐานจังหวะที่เร็วแต่ความเร็วไม่คงที่ และช่วงท้ายเพิ่ม

ความเร็วและความดังให้มากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อเพิ่มความความตึงเครียดให้กับบทเพลง และไปหยุดอยู่ที่โน้ตสุดท้ายบรรเลงซ้ำโน้ตตัวเดิมสามครั้งตามที่ผู้ประพันธ์กำหนดไว้

ตัวอย่างที่ 14 แนวทางการบรรเลง จากการตีความ

ที่มา : <https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

จากตัวอย่างที่ 14 เป็นตอนที่ผู้เขียนใช้การอิมโพรไวส์ทั้งหมด โดยการวิธีการเคาะฟิงเกอร์บอร์ดทั้งสองมือ (two hand tapping) เริ่มจากโน้ต C สาย 3 โน้ต C# และโน้ต B สายสอง ผู้เขียนเลือกใช้สามโน้ตนี้เพราะต้องการให้บทเพลงมีความเป็นเอกภาพ จึงเลือกใช้โน้ตโครมาติก ใช้ระดับเสียงเบาสลับกับระดับปานกลาง ผู้เขียนบรรเลงด้วยเทคนิคนี้ประมาณ 15 วินาที เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสงสัยว่าบทเพลงจะดำเนินต่อไปทิศทางใด หลังจากนั้นผู้เขียนใช้วิธีการดึงสายหกเพื่อให้กระทบกับฟิงเกอร์บอร์ดและใช้มือทั้งสองตีฟิงเกอร์บอร์ดสร้างเสียงรบกวนด้วยระดับเสียงที่ดังมากเพื่อสร้างความประหลาดใจแก่ผู้ฟัง ซึ่งสามารถสร้างความประหลาดใจแก่ผู้ฟังมาก ผู้เขียนใช้มือขวากระทบสายซัยบโน้ตไปเรื่อยๆ จนถึงโน้ต F# บาร์ 14 เพื่อที่จะเข้าท่อนต่อไป

สรุปการวิเคราะห์และตีความบทเพลงลาเอสพิเรอลเอเทน่า

การวิเคราะห์และตีความบทเพลงลาเอสพิเรอลเอเทน่าเพื่อศึกษาแนวทางการประพันธ์และการบรรเลงบทเพลงสมัยใหม่แนวดนตรีเสียงท่าย ด้วยแนวคิดและมุมมองของผู้เขียน การบรรเลงผู้เขียนพยายามสร้างเอกภาพให้บทเพลงด้วยการใช้โน้ตโครมาติกเสมอ และพยายามสร้างความน่าสนใจโดยใช้ระดับเสียงที่มีความต่างกันอย่างมากเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความประหลาดใจ ความโดดเด่นของบทเพลงคือการเปิดโอกาสให้ผู้บรรเลงมีส่วนในการสร้างบทเพลงด้วย แต่การแทรกความคิดของผู้

บรรเลงเข้าไป ผู้เขียนมีความคิดว่าควรจะมีแนวทางของผู้ประพันธ์เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพให้กับบทเพลง ซึ่งผู้ประพันธ์พยายามสร้างความเป็นเอกภาพให้บทเพลงอย่างชัดเจนด้วยเหตุผลที่ว่าใช้โน้ตโครมาติกเสมอและโครงสร้างบทเพลงแต่ละตอนการดำเนินบทเพลงคล้ายกัน

การวิเคราะห์และตีความทำให้เข้าใจบทเพลงได้ดียิ่งขึ้น เมื่อเข้าใจบทเพลงทำให้สามารถนำเสนอบทเพลงได้ดียิ่งขึ้น การบรรเลงบทเพลงแนวนี้ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่าจะต้องบรรเลงด้วยความมั่นใจและต้องมีการวางแผนเตรียมตัวที่ดี เนื่องจากบทเพลงมีเนื้อหาที่เข้าใจได้ยาก ผู้บรรเลงจึงต้องศึกษาบทเพลงให้เข้าใจก่อนแสดง

บรรณานุกรม

ไขแสง สุขะวัฒน์. *สังคีตนิยม ว่าด้วยดนตรีตะวันตก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

ณัฏฐา พันธุ์เจริญ. *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เกศกะรัต, 2552.

———. *สังคีตลักษณะและการวิเคราะห์*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: เกศกะรัต, 2553.

ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. *การประพันธ์เพลงร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

อดิเทพ ภัทรเดชไพศาล. *เสียงของอิสรภาพ John Cage กับ Experimental Music*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ Blacklist, 2557.

“La Espiral Eterna.” Accessed October 9, 2016.

<https://www.scribd.com/doc/173722584/Leo-Brouwer-La-Espiral-Eterna-1971>

วารสารดนตรีรังสิต

RANGSIT MUSIC JOURNAL

วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

ISSN 1905-2707

Vol.13 No.2 July-December 2018

บทความสร้างสรรค์

บทความวิจัย และบทความวิชาการ